

Το λεξικό της κρίσης: Συνεργασία - Μεταρρυθμίσεις

του Τηλέμαχου Χυτήρη

Αντί προλόγου, ζητώ την υπομονή του αναγνώστη για να θυμίσω δύο απόψεις που έχω δημόσια ασπαστεί τον τελευταίο καιρό. Όχι επειδή διεκδικούν πρωτοτυπία, αλλά ως πλαίσιο αναφοράς. Πρώτη, ότι από έτους είχα υποστηρίξει την ανάγκη κυβέρνησης συνεργασίας, παρότι το ΠΑΣΟΚ διέθετε άνετη κοινοβουλευτική πλειοψηφία. Δεύτερη, ότι η επόμενη Βουλή αναμένεται εκ των πραγμάτων περισσότερο κατακερματισμένη και άρα δυσχερέστερο κοινοβουλευτικό περιβάλλον για τη στήριξη μιας κυβέρνησης συνεργασίας.

Πιστεύω ακόμη ότι και τα δύο ισχύουν, αν και κανένα από τα δύο δεν αναιρεί την ανάγκη των τωρινών εκλογών: από το 2009 έχουν ανατραπεί τόσες θεμελιώδεις πολιτικές παραδοχές, ώστε είναι επιβεβλημένη η ανανέωση της λαϊκής νομιμοποίησης του Κοινοβουλίου. Αν αυτό σημαίνει Βουλή με περισσότερα κόμματα, αυτή είναι η λαϊκή βούληση και μέσα απ' αυτήν πρέπει να γεννηθεί η νέα κυβέρνηση συνεργασίας. Ωστόσο και η τελευταία παραμένει αναγκαία, μονόδρομος για τον τόπο.

Ο λόγος είναι ότι, όπως και αν επιμεριστούν οι ευθύνες για τη δυσχερή θέση στην οποία έχει βρεθεί η πατρίδα μας, είναι πάντως βέβαιο ότι εύκολη διέξοδος δεν υπάρχει. Η χώρα είναι υποχρεωμένη να προχωρήσει σε μεταρρυθμίσεις, να πείσει ότι τηρεί τις δεσμεύσεις της ώστε να ανακτήσει αξιοπιστία και να δυνηθεί να επαναδιαπραγματευθεί όπου έχει δίκιο, να ενθαρρύνει την οικονομική αναθέρμανση - και να τα κάνει όλα αυτά παρέχοντας προστασία στους αδυνάτους. Όλα αυτά προϋποθέτουν τόσο ισχυρή πολιτική στήριξη και δύναμη πειθούς, ώστε, ακόμη και αν κάποιο κόμμα αναδεικνυόταν αυτοδύναμη πλειοψηφία στη νέα Βουλή, πάλι δεν θα είχε μόνο του την πολιτική ισχύ να κινητοποιήσει και να οδηγήσει τους πολίτες στη μεγάλη προσπάθεια.

Πώς, όμως, ρωτούν πολλοί, θα μπορούσε να εμπιστευθεί κανείς τη λύση στους υπαίτιους του ...προβλήματος; Για την απάντηση

χρειάζεται μία σύντομη αναδρομή στα αίτια της κρίσης της χώρας. Γιατί αυτά συνδέονται μεν με τη φύση του ελληνικού κράτους και τη λειτουργία του Δημοσίου ως εργοδότη προς αποκατάσταση κομματικών φίλων, συνδέονται άρα και με την αδυναμία του ελληνικού πολιτικού κόσμου να ξεπεράσει αυτή τη διάρθρωση, δεν οφείλονται όμως σε παράγοντες τόσο απλούς όσο η διαφθορά ή η ραθυμία του πολιτικού προσωπικού.

Πρέπει να θυμόμαστε ότι εν πρώτοις η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας και ιδίως των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, την οποία προώθησαν κυρίως οι ΗΠΑ, επέφερε μία «αλλαγή παραδείγματος» στη διεθνή οικονομία. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση η ΟΝΕ δομήθηκε πάνω στους κανόνες της παγκοσμιοποίησης αυτής - με πρόσθετες προσαρμογές εξυπηρετικές για τα κεντρικά κράτη της. Η χώρα μας δεν μπορούσε να εξαιρεθεί από την παγκοσμιοποίηση με τα θετικά και τα δεινά της, αλλά και δεν μπορούσε να μείνει έξω από την ΟΝΕ χωρίς να τεθεί στο περιθώριο των εξελίξεων. Αυτό που συνέβη, όμως, είναι ότι, ενώ εντάχθηκε στο νέο αυτό πλαίσιο, δεν προχώρησε στις αναγκαίες προσαρμογές για να επιβιώσει μέσα σ' αυτό. Η ευθύνη του πολιτικού κόσμου εστιάζεται πρωτίστως στο ότι δεν εξήγησε στον λαό την ανάγκη αλλαγών, συχνά δυσάρεστων, αλλά προτίμησε να κινηθεί στην πεπατημένη χρηματοδοτώντας τα ελλείμματα με το φθηνό δανεικό χρήμα που η ΟΝΕ κατέστησε προσιτό.

Αυτό ήταν μεγάλο σφάλμα. Παραγνώριζε, αν μη τι άλλο, την αναμφισβήτητη διαπίστωση του Κέινς ότι ο κατάλληλος χρόνος για την εξυγίανση είναι η περίοδος ανόδου της ιδιωτικής οικονομίας, όχι οι υφεσιακές φάσεις της. Στην Ελλάδα ουδείς το τόλμησε, αλλά και ουδείς το αξίωσε. Όταν δε η κυβέρνηση του κ. Κ. Καραμανλή βρέθηκε στη δεύτερη θητεία της μπροστά στο βάρος της διεθνούς οικονομική κρίσης, επέλεξε πάλι την πεπατημένη, πράγμα που εξασθένησε περαιτέρω τη χώρα σε μία περίοδο όπου το χρήμα - άρα και τα δανεικά- έγινε σπάνιο. Ο δημόσιος τομέας επιβαρύνθηκε με 200.000 νέες προσλήψεις, το χρέος εκτοξεύθηκε, οι δημόσιες δαπάνες αντί να εκλογικευθούν διπλασιάστηκαν κατά την πενταετία 2004-2009.

Τους πρώτους μήνες της νέας κυβερνητικής θητείας του το ΠΑΣΟΚ κλήθηκε να διαχειριστεί αυτήν την κατάσταση σε ένα περιβάλλον όχι μόνο δανειακής στενότητας που έγινε δανειακός αποκλεισμός, αλλά και εντεινόμενων κερδοσκοπικών στοιχημάτων ως προς τη συνοχή της Ευρωζώνης. Ουδείς ανέμενε, ούτε η Ελλάδα, ούτε η Ευρώπη (που είχε

την επιτήρησή της) ότι θα έκλειναν οι αγορές. Ας μην κρυβόμαστε όμως, η διαχείριση ήταν δύσκολη και αστοχίες υπήρξαν. Ουδείς γνωρίζει αν θα ήταν δυνατόν να είχε επιτευχθεί κάτι καλύτερο (πολλοί ειδικοί υποστηρίζουν πως όχι), γεγονός όμως είναι ότι δεν δώσαμε προς τις αγορές τα μηνύματα που άρμοζαν στις περιστάσεις. Το ΠΑΣΟΚ έδειξε έκτοτε ότι θέλει να συμβάλει εποικοδομητικά στην ανόρθωση, χωρίς να ενδιαφέρεται ούτε να κυριαρχεί στην κυβέρνηση, ούτε να κατέχει την πρωθυπουργία. Οι αστοχίες δεν ανατρέπουν το γεγονός ότι το ΠΑΣΟΚ είναι κεντρική δύναμη του πολιτικού συστήματος με αναντίρρητη προσφορά στο παρελθόν και έκδηλη στάση ευθύνης για το μέλλον. Και ο τόπος, όπως προεκτέθηκε, έχει εκ των πραγμάτων ανάγκη από δυνάμεις υπεύθυνες και πρόθυμες να στηρίξουν μία ουσιαστική γραμμή πλεύσης για την ανόρθωση της χώρας. Οι καιροί ου μενετοί - και τα εύηχα συνθήματα δυστυχώς δεν παρέχουν λύσεις.

Πηγή: http://hitiris.eu/downloads/stories/TH_archive0074_stories1379339557.pdf

Δημιουργία αρχείου: 16-09-2013 16:52
